

рията на неговия родъ, дъло на единъ отъ прадѣдитѣ му, попъ Протофанъ, която излагала произхода и развоя на той родъ, като почнешъ отъ края на българското царство, та дори до срѣдата на XVIII-я вѣкъ. Рѣкописътъ е билъ „на славянски, въ осмо, голѣмъ, широкъ до три прѣсти“ кѫтанъ, като светина, но загубенъ още въ 1812 г. или 1830 г. Прѣведеното отъ грѣцки на български евангелие отъ сливенския свещенникъ попъ Александрия, съвпадащо по произходъ съ порожчания у двамата сливенски свещеници прѣводъ на Библията или само на Новия завѣтъ — сѫщо е изгубено. Очевидно е, че изреждането на паметници по този начинъ е съвсѣмъ безполезно.

Сливенскиятъ коментаръ на Паисиевия трудъ, съ авторъ Серафимъ прѣзъ 1794 г., е само коментаръ, а продълженіята на този трудъ, като напримѣръ историята на иеромонахъ Спиридонъ или прѣписътъ му отъ Софрония — до насъ още не сѫ дошли. Поради липса на налични сливенски паметници отъ прѣди началото на миналия вѣкъ, принудени сме да пристѫпимъ направо къмъ по-новото литературно движение между сливенци отъ 1824 г. нататъкъ. (Сливенските кондици, особено тия на черквитѣ Св. Димитъръ и Св. Никола, до 1850 г. сѫ писани на грѣцки, а съ даннитѣ си се отнасятъ повече за Сливенъ, отколкото за българитѣ въобще).

Като извѣстенъ съ име въ печатни български трудове, сподвижникъ на просвѣтителни начинания и издателъ на втората българска книга („Рибния Букварь“), е сливенецъ Антонъ Ивановъ или Ивановичъ (Камбуроолу ражданъ кѫдѣ 1770 г., прѣселенъ въ Брашовъ прѣзъ 1800 г., а умрѣлъ тамъ кѫдѣ 1850 г.). Както се спомена, той е издателъ и на други български книги (около 1830 г.).

Къмъ това начало могатъ да се отнесатъ и откъслечнитѣ или само въ писма и рѣкописъ трудове на прѣселения въ Браила сливенецъ Анастасъ Дукиади (Дучевъ), който прѣвъ отъ всички българи, още прямо слѣдъ 1830 г. се заселъ да събира български старини, които съобщава въ на Априловъ, Мурзаковичъ и Раковски (вижъ „О Асѣню първому“).

Основателъ на втория български журналъ е сѫщо сливенецъ — Иванъ Добровски, нареченъ „Мірозреніе“, издаванъ въ Виена, септемврий, 1850 г., а подновенъ послѣ въ Букурещъ прѣзъ 1870 г.¹⁾

¹⁾ Въ Виена е носѣло слѣдния надсловъ: Мірозреніе, спѣсаніе помесечно. Сочинителъ Йоанъ Добровічъ. Печати се во Виена въ Мехітаристката Печатница септ. 1850 — юнія 851; а въ Букурещъ: Мірозреніе или български инвалидъ. Спісание повременно. Уредникъ Иванъ Добровски. Окт. 1870 г.